

**Historický ústav AV ČR, v. v. i.
Národní archiv
Filozofická fakulta Univerzity Karlovy
Filozofická fakulta Jihočeské univerzity**

s podporou Strategie AV21 Akademie věd České republiky,
výzkumný program
„Odolná společnost pro 21. století.
Potenciály krize a efektivní transformace“

pořádají

mezinárodní konferenci

**POLITIKA – ZÁJMY – ENERGETIKA
Energetické krize, bezpečnost a společnost
ve střední Evropě 20. století**

Termín konání:
**14. a 15. září 2023,
Praha, Česká republika**

Místo konání:
**Národní archiv, Archivní 2257/4, 149 00 Praha 4,
Kongresový sál s možností on-linových vstupů
zahraničních referujících**

Spojení:
**Autobusová zastávka Chodovec,
autobusy č. 115, 125, 136, 170, 203 a 213**

Konferenční jazyky:
**Čeština, slovenština, angličtina, němčina
a ukrajinština (bez překladu)**

POZVÁNKA:

V roce 2023 uběhne 50 let od ropné krize 1973, která přinesla průmyslově vyspělým evropským státům, s odstupem a v návaznosti na hospodářské problémy SSSR pak i zemím středovýchodní Evropy v rámci sovětského bloku, poznání o zranitelnosti jejich ekonomického blahobytu a bezpečnosti, jakož i uvědomění si kritické závislosti na dodávkách energosurovin a klíčového významu dostupných a levných energií pro udržení sociální soudržnosti, bezpečnosti států a odolnosti společnosti. Oba společenské systémy reagovaly různě. Průmyslově vyspělý svět se dokázal vyrovnat s hlubokou energetickou krizí způsobenou vysokým zvýšením cen ropy, zatímco v sovětském bloku, paradoxně v důsledku „odloženého zvýšení cen“, došlo k prohloubení krizových stavů, které po půldruhé dekádě společně s dalšími faktory, polovičatými hospodářskými reformami, rostoucí nefunkčností systému, vedly ke kolapsu reálného socialismu. Obdobné potíže však příležitostně či dlouhodobě trápily jednotlivé státy Evropy rovněž v minulosti v závislosti na dobově používaných technologiích a dostupnosti základních zdrojů paliv a energií. Zároveň se však jednalo o příležitosti k vzájemné výpomoci a následně spolupráci a integraci při řešení těchto obtíží. Bylo tomu tak nehledě na vládnoucí politický systém.

Cílem konference je soustředit příspěvky o vývoji problematiky zajištění paliv a energií v průběhu 20. století na evropském kontinentu, zejména v jeho středu, a prozkoumat souvislosti energetiky, bezpečnosti, zájmů (podnikatelů, společnosti i států) a politiky v různých společenských systémech.

Prioritní okruhy témat a zkoumané otázky:

- Schopnost modernizace, inovace a transnacionální konektibilita v rámci kreativního myšlení (úroveň politického a ekonomického myšlení);
- Soupeření států o zdroje surovin a energií;
- Vytváření distribučních sítí uvnitř států včetně legislativního a smluvního rámce;
- Energetická politika jako předmět vnitropolitických polemik;
- Zabezpečení palivové a energetické soběstačnosti států v souvislosti s přípravou na obranu před vnějším ohrožením;

- Propojování státních distribučních sítí a evropská spolupráce a integrace;
- Rozdílnost přístupů a zájmů k energetické politice v bipolárním světě, dopady nedostatku energií na společnost v krizi;
- Modernizace palivoenergetických zdrojů;
- Přírodní okolnosti a narušení dodávek paliv a energií;
- Dopady nedostatku energií na společnost, podniky a státní správu a jejich fungování a snahy o přizpůsobení (úpravy jídelníčku, životních návyků, modernizace a transformace výrobních postupů a technologií výrobních podniků, řízení distribuce dostupných palivoenergetických zdrojů);
- Dopady získávání palivových zdrojů na životní prostředí;
- Mediální reflexe energetických krizí spolu se vzpomínkami skupin obyvatelstva na palivoenergetické krize;
- Energetická krize a její obraz v krásné literatuře a filmových dokumentech.

Prosíme o zaslání návrhů příspěvků - název, abstrakt (ne delší než 300 slov), stručné akademické CV - do 18. června 2023 na e-mailovou adresu:

david.hubeny@nacr.cz

Organizátoři konference si vyhrazují právo výběru příspěvků pro konferenční program.

Přednesené příspěvky, které projdou recenzním řízením, budou publikovány v recenzovaném časopise *Paginae historiae* v roce 2024.

Organizační výbor:

Emil Voráček (Historický ústav AV ČR),
David Hubený (Národní archiv),
Jaroslav Valkoun (Filozofická fakulta Univerzity Karlovy),
Miroslav Šepták (Filozofická fakulta Jihočeské univerzity).